

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Fiatal Kutatótársak!

Kedves Vendégeink!

Van egy 19. századi metszet – bizonyára sokan ismerik Önök közül is –, amely annak idején a londoni *Mechanic's Magazine* borítóján jelent meg. A kép jobb oldalán a kornak megfelelően magas homlokkal és nagy szakállal ábrázolt, tudósembernek látszó alakot látunk, felhők övezte hegyek ormán. A szakállas figura két kézzel egy jókora rúdra támaszkodik, láthatólag teljes testsúlyával ránehezedik. A szálfa egy éteri hegycsúcson feszül meg, a vége pedig a földgolyó alá ékelődik, kibillentve egyensúlyából. Ha most képzeletükben maguk elé vetítik ezt az elszántságot, eltökéltséget sugárzó képet, talán sokaknak felrémlik a több fordításban is jól ismert ókori idézet: *„Adjatok egy szilárd pontot, hol a lábamat megvethetem, és kimozdítom sarkaiból a világot.”*

Ha hihetünk Papposz alexandriai görög matematikusnak, az idézet a szicíliai Arkhimédészről, az egyik legismertebb ókori tudós feltalálótól származik. Arkhimédész igazi polihisztor volt: matematikus, mérnök, fizikus, csillagász és filozófus is. Személyében ötvözte a tudomány sokszínűségét. Azt a sokféleséget, amelynek képviselőiként most Önök készülnek arra, hogy eddigi tudományos pályájukat folytatva, ezután a Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási Ösztöndíjának támogatásával próbálják megvetni a lábukat a tudomány világában és a szó képletes értelmében kimozdítani sarkaiból a világot.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Amikor 1996-ban a Magyar Tudományos Akadémia az új tudománypolitikai program részeként meghatározta a Bolyai-ösztöndíj kereteit, több cél is lebegett a szeme előtt. Mindenekelőtt segítséget akart nyújtani a pályakezdő fiataloknak, hogy kutatói pályájuk és életük tervezhetőbb legyen. Fontos volt az is, hogy a kutatói közösségben a különböző generációk együttműködése gyümölcsözőbbé váljon, hogy szorosabb kapcsolat alakulhasson ki az akadémikusok, akadémiai doktorok és a fiatal kutatói generáció tagjai között. Harmadik célként a fiatal kutatói generációk teljesítmény-központú nevelését tűzték ki a döntéshozók, a fiatal kutatókat egy adott kutatási téma feldolgozására és az eredmények összefoglalására, közlésére serkentve. Végül, de nem utolsósorban a Bolyai-ösztöndíj mindezekkel együtt a fiatal kutatók itthon tartását is szolgálni hivatott: a fiatal, PhD-fokozattal rendelkező kutatókat ösztönzi kutatásaik magyarországi folytatására, nem sokkal később az MTA-doktori értekezés megírására és a tudományos cím megszerzésére. 28 évvel az alapítása után – miként arról Páles Zsolt elnök úr is beszélt – a „Bolyai” népszerűsége töretlen. Minden évben több százan adnak be pályázatot a Magyarországon kiemelt jelentőségű megmérettetésnek számító ösztöndíjra. Számukra a pályázatukról szóló döntés egyúttal pontos visszaigazolása is annak, hol tartanak kutatói pályájukon.

A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratórium kiemelkedő kutatási-fejlesztési teljesítmény ösztönzésére és elismerésére létrehozott akadémiai támogatására idén 750-en jelentkeztek.

A szakértői értékelések és a kollégiumok javaslatai alapján a kuratórium közülük választotta ki a 156 nyertes fiatal kutatót. Az ismételten pályázók száma 126 volt. Ők azok, akik már részesültek ösztöndíjban, és előző

ösztöndíjas időszakuk zárójelentésére „jó” vagy „kiemelkedő” minősítést kaptak. Közülük a kuratórium 23 fő ismételt támogatásáról döntött.

Mint tudják, 2001 óta a záró kutatói jelentésükre kiemelkedő minősítést kapó ösztöndíjasoknak a kuratórium emléklapot adományoz, a legjobbak pedig az MTA Bolyai-plakett kitüntetésében részesülnek. Ebben az évben a kuratórium 162 ösztöndíjas záró kutatói jelentését értékelte. 79-en kaptak dicsérő emléklapot, közülük 14-en érdemelték ki a legjobbaknak járó Bolyai-plakettet.

Gratulálok minden nyertesnek!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ahhoz, hogy egy ösztöndíjprogram majd három évtizeden keresztül működhessen, nemcsak tehetséges, elhivatott fiatalokra, hanem a teljesítményüket elbírálni tudó, tapasztalt kutatókra, valamint a pályázati rendszert hatékonyan működtető intézményre és a program minden részletét átlátó, azt koordináló kuratóriumi elnökre is szükség van. Az MTA elnökeként ezért köszönetet mondok Tulassay Tivadar akadémikusnak, aki hat évig vezette a kuratóriumot, irányította és felügyelte a Bolyai-ösztöndíjprogramot.

Köszönöm a sok adminisztrációval és koordinációval járó kuratóriumi elnöki feladat átvételét Páles Zsolt akadémikusnak, az MTA Debreceni Területi Bizottsága elnökének. A Bolyai-kuratórium június 4-ei ülésén immár az ő elnökletével döntött az idei pályázatokról. Köszönöm a munkáját minden korábbi kuratóriumi tagnak és a pályázatokat elbíráló 11 szakértői kollégium korábbi tagjainak, az idén felkért tagoknak pedig örömteli szellemi munkát kívánok feladataikhoz!

Kedves Kutatótársak!

Mindazok, akik most itt vannak a magyar tudományosság székházának május óta ismét eredeti formájában pompázó Dísztermében, visszaigazolást kaptak arról, hogy kutatóként jó úton járnak.

Ezt a jelzést azoktól kapták, akik a leghitelesebb döntnökök tudományos kérdésekben: a magyar kutatói közösségtől. Ugyanis miként a Bolyai-ösztöndíj, úgy minden, a Magyar Tudományos Akadémiához köthető pályázat vagy tudományos cím elnyerése is egy hosszú folyamat eredménye. Egy olyan folyamaté, amelynek célja a kiválóság felismerése és támogatása. Ezt a Magyar Tudományos Akadémia a lehető legszélesebb kört bevonva, egy-egy tudományterület legkiválóbbjainak segítségével teszi meg.

„Adjatok egy szilárd pontot, hol a lábamat megvethetem, és kimozdítom sarkaiból a világot” – mondta Arkhimédész bő kétezer évvel ezelőtt. „Biztos pont. 200 éve” – mondjuk a bicentenáriumát idén ünneplő Akadémiáról. Az MTA közel három évtizede létrehozott Bolyai-ösztöndíjának egyik kiemelt értékét – a támogatást elnyert fiatal kutatók visszajelzései szerint – éppen stabilitása, kiszámíthatósága jelenti. Ez a stabilitás és kiszámíthatóság a napjainkban oly gyorsan változó tudományos-kutatási környezetben „szilárd pontot” jelent a fiatal kutatóknak ahhoz, hogy megvessék lábukat a hazai és nemzetközi tudományos közösségben, és választott tudományterületükben még jobban elmélyülve felismeréseikkel, eredményeikkel előremozdíthassák életünket.

Ehhez az embert próbáló, de a legelhivatottabbaknak, legkiválóbbaknak és legszerencsésebbeknek élethosszig tartó kalandhoz kívánok mindannyiuknak további erőt, kitartást és eredményeket!

Köszönöm, hogy meghallgattak!